

otroke, ki še dandanašnji živé, in sicer: Läticia Bonaparte, oženjena z Irčanom Vyse; Karel Lucian Bonaparte, knez Canino, rojen 1803 v Parizu, ki je v letu 1822 zgorej imenovano svojo sestranco Zenaido za ženo vzel; Ludevik Lucian Bonaparte in Peter Bonaparte, prvi rojen leta 1807, drugi 1810. — Prvi teh treh bratov, Lucian knez Canino, si je pridobil zgodovinsko ime kakor učenec narave in si je marljivo vdeležil osvobodovanja učenega talianskega društva. V letu 1847, ko se to društvo po dovoljenji austrijske vlade v Benetke preseli, se je on, kakor predsednik tega društva z njegovo rečjó marljivo pečal, in tudi v politiške govore vtikoval, zavolj kterih je moral Benetke zapustiti. Ob času talianske vstaje 1848 se je živo trudil v mestu Rimu republiko vstanoviti. On ima 4 žive sine, ki so sledeči: Jožef Lucian B., princ Musignano, rojen 1814; Lucian Ludevik Jožef, rojen 1818; Napoleon Gregor Filip, rojen 1840, in Karel Albert, rojen 1843. Druga dva brata Lucianova, Ludevik in Peter Bonaparte sta bila uda 2. decembra t. l. raztiranega francoskega narodnega zbora in na strani njunega bratranca.

Tretji brat cesarja Napoleona, Ludevik Bonaparte, je postal leta 1806 kralj Holandije; te časti se je pa 1. julija 1810 prostovoljno odpovedal in prejel po padu cesarja Napoleona ime grofa St. Leu, je živel večidel na Talianskem, kjer je leta 1846 v mestu Livorno umerl. Njegova žena je bila Hortensia Beauharnais, hči Jozefine Beauharnais (izgovori Boarné) perve žene cesarja Napoleona, katero je kakor vdovo generala grofa Beauharnais za ženo vzel.

Iz tega zakona je bil rojen 20. aprila 1808 v Parizu Ludevik Napoleon, sedanji predsednik francoske republike.

(Konec sledi.)

Slovanski popotnik.

Z novim letom je vzel knjigo pod pasho in prijel „slovanski popotnik“ za palico, obiskovati slovanske brate na Jugu in Severu. Hodil bo po mestih in selih, po dobravah in gorah, ob bregovih rek in morja; tudi v barko bo stopil in ogledoval bližnje otoke. S potnim listom oskerbljen, bo prestopil tudi austrijsko mejo, ogledal skalovito zemljo Černogorcev in prebral grobopise na osodopolnem Kosovem polji. Občudoval bo sive stolpe stare Moskve in krasote merzlega Petrograda. Poiskal bo grobove slavnih mož in se nad njimi zjokal. V veselih družbah se bo razveseloval, v žalostnih žaloval. Stopil bo v poslopje velikaša, v hišo umetnika, v kočo rokodelca. Posebno rad pa bo poterkal na vrata imenitnih pisateljev, tiskarnic in knjižnic, kjer se bo naj več časa mudil, vse bolj imenitne spise v roko vzel in marljivo prebiral. Vse pa, kar bo tà ali tam imenitnega zapazil, ali kar bo od družih slovanskih popotnikov slišal, bo skerbno v svojo knjigo zapisal in „Novicam“ naznanil.

Kakor vsak ob novem letu je tudi on poprašal po koledarju, in zvedel je, da so za leto 1852 sledeči beli dan zagledali:

Jugoslavenski: 1. Pratika, izdana od krajnske kmetijske družbe; Koledarčik slovenski; 3. Zora; 4. Zagrebački kolendar za godinu 1852 in soštar kolendar; 5. Godišnjak velki in mali kolendar gosp. Medakovića v Novem Sadu; 6. Serbski kolendar v Zagrebu.

Severoslavenski: 1. Budinski narodni koledar na rok 1852 od neimenovanega izdajatelja; 2. Kalendar pro časa večnost. Šesti tečaj, v Bernu sestavil Fr. Poimon. Cena 12 kr. 3. Koleda. Drugi tečaj, izdalo moravsko narodno društvo v Bernu. Cena 56 kr.; 4. Litoměřický vseobecný, domácí a hospodarský kalendář. Tečaj 34. Cena 24 kr., od Medau-a; 5. Moravan; 6. in 7. Mali in velki hospodarský kalendář, izdan od kmetijske družbe na Českem, v Pragi; 8. Najnovejši moravsko-slezský Domáci přítel od Mikšička, z mnogimi obrázky, v Bernu Cena 18 kr.; 9. Nový evangelický kalendář od Jožefa Ružička v Pragi; 10. Nový kalendář katolický ali Poutník iz Prahy od Stulca; 11. Nový Pražský hospodarský kalendář. Tečaj prvi od Medau-a. Cena 12 kr.; 12. Slovensky Pozorník in Vlastenský kalendář od Belopotockega. Cena 36 kr.; 13. Vlastenský kalendář: Cena 8 kr.; 14. Vlastenský kalendář od Filipka. Cena 24 kr. in 12 kr.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Celjovca se piše, da se je v Solčbaško dolino 500 vojakov podalo, po hudodelnikih slediti; v vasi Solčbahu je 230 vojakov in 30 žandarjev; le 22 sumljivih ondašnjih prebivavcev so zaperli; da bi bili pa tudi g. fajmoštra zaperli, kakor se je v nekih časnikih pisalo, je gerda laž; g. fajmošter je bil le pred komisijo poklican, povedati, če kaj vé. Sliši se, da je večina ptujih v znanim hudodelstvu zapopadena.

Iz Lutomera na Štajar. Živo nas je ganul dopis g. Xp. iz Verhove pri Lutomeru v lanjskih Novicah in posebno hvalo moramo naznaniti, da so bile v njem stvari naše tako čvrsto in pravedno na rešeto djane. Na pragecu novoga leta dovolite mi še enkrat ozir na staro. — Vinska trgatev se je kod nas komaj po vsih svetih čvrsto začela, ker je vinogradarom bolje kazalo s trgatvoj počakovati. Ko smo u našem goriškem okraju vekšidel še le do 8. listopada trgatev dokončali — nam je napadel mahoma oče belec s svojim puhlavnim pajdažom in nam pokril naše polja, na kojih še marsiktera repica ali zelna glavica pod belem zagrinalom čepi in rešitve čaka, ako je miška ne postuži ali zajic ne izgrize. U dobrih trgatvah se je navadno 10—12 Brent (pút) grojzdja k nalivanju 5 vedronoga polovnjaka ali 200 pintov potrebovalo, — ali zavolj nerednoga in preveč petličastoga grojzdja se je potrosilo letos 18—19 Brent. Vino se je prodajalo o trgatvi po 60 fl., sadaj je cena navlekla do 85 fl. srebra za strtinjak s posodboj, ki meri 400 pintov ali 10 veder austrijskih. (Konec sledi.)

Iz Zreč na Štajar. A. K—č. Ker od naših krajev malokdaj v Novicah beremo, mi ne zamerite, de vam jez naznanim, kar vém. Lanjske letine ne moremo hvaliti v žitnim pridelku; tudi krompir je bil slab in sedaj v kletih močno gnije; tudi vina smo malo dobili. Verh tega je še zima prerano nastopila in snega je na debelo padlo — vunder je, hvala Bogu, zima odjenjala, da so kmetje vse s polja spravili, če ne, bi nam bila huda péla.

Iz Siska na Horvaškem se od 28. grudna „Novicam“ piše: Zavolj božičnih praznikov je bila manji žitna kupčija, za tega voljo je bilo tukaj od 21. do 28. grudna le 4000 vagánov (mecnov) pšenice po 3 fl. 10 krajc. do 3 fl. 30 kr., 1000 vagánov soršice po 2 fl. 21 kr. do 2 fl. 24 kr., in 2000 vagánov ovsa po 1 fl. 24 kr. do 1 fl. 27 kr. prodanih. Cena dru-

ziga žita ni zadnji čas clo nič nazaj šla, posebno za to, ker se je v Terstu in Reki precej žita po nekoliko višji ceni prodalo — ni tedaj po takim pričakovati nižji žitne cene. Zima je pri nas prijetna, zato je vožnja ladij po vodi vedno odprta, in bo mende tudi tako ostala.

Č. Iz Gorških hribov. Malo dopisov vam je, ljube Novice, iz naših hribov dosihmal dohajalo, akoravno bi želeli tudi večkrat od naših krajev kaj brati *). Vsak dopis nove misli in nasvete zbuja, in čeravno nimamo dopisovanja vrednih prigodb in zanimivih novic, vendar bi utegnili popisovanje naših krajev, našiga kmetištva in poljodelstva, pretresovanje naših potreb in nād nami koristno in slovenskim bratom vabivno biti. Še nar bližnjim sosedam smo malo spoznani, ker po stermih in slabih stezah malokteri se v naše gore zaletí — ceste pa nimamo ne jedne, po kateri bi človek na Krajsko alj saj do Soče voziti zamogel. Potrebno dobrih potov in cest je pri nas res silno velika in lahko bi se dale lepe ceste saj v dolinah po Idrici in Bači napraviti. Te bi kmalo zlate žile za naše kraje postale, naše pridelke bi potem brez velikih stroškov, težav in mud na Krajsko in do Soče proti Gorici in Laškim vozili in s potrebnimi izmenjali. Dandanašnji vsak potrebnost dobrih potov spozná in gotovo se naši kmetje dela branili ne bodo, — tedaj župani nanoge, saj od vasí do vasí dobro pot narediti ukažite, — v malo letih bomo lepe ceste imeli!

Letina je lani pri nas še precej dobra bila, povodnji so pa tudi posebno po dolinah škodo napravile, akoravno niso bile tako strašne kot drugod. Zlo se je teh bati, ker tudi naše gore bodo v kratkim gole in puste. Mnogo gojzdov se vsako leto poseka, in derv na tisuč sežnje v Gorico po potokih in Soči čez leto plava. Kjer je bilo še pred letam močno in krasno drevje, je zdaj večidel sterma in skalnata planina; v prid gojzdov bi tedaj treba bilo, plavanje derv zabraniti. — Zgodnji sneg je po nekterih krajih sirk, repo in korenje zakopal, in še zdaj ga je dovelj; proti Gorici ga pa skor ni viditi. (Konec sledí.)

Iz Sešanske okolice. ☀ O zadevah posebniga društva **) za obdelovanje Krasa je bilo že v 50. listu lanjskih Novic govorjenje. Dostavim omenjenimu popisu še hvale vredno ponudbo, ki jo je g. dr. Porenta iz Tersta v tem shodu razodel, rekoč: jez imam na svojim zemljišu tisuč in tisuč 3letnih murv, ktere sim namenil med Kraške prebivavce brez plačila razdeliti. Da bom pa prepričan, da se bojo te drevesca skerbno posadile, jih vsakimu po 5 kraje. sto ponudim. Hvala verlimu gospodu! — Osnovo postave za pogojzdenje Krasa naša ljubljena in iskrena domorodca g. državni pravdnik Dragotin Lavrič in g. okrajni poglavar Domician Valusič skerbno izdelujeta, da se bo prihodnemu zboru v pretres in po tem vladi v poterjenje predložila. Neutrudljiva gospoda sta na vse strani očitne hvale vredna. Naj bi bila izgled — marsikterim drugim! — Važno vprašanje je došlo naši sodí od višji deželne sodíje iz Tersta: naj bi po županih zvedila, koliko prebivavcov talijansko in koliko nemško razume? Če je res, kar sim slišal, je na

*) Prosimo g. Č., da bi Novicam pogostoma dopisovati blagovolil. Vred.

**) Dopis iz Ljubljane v Teržaškem listu je resnično in pomenljivo besedo izgovoril, ko je rekel, da to ne bo nikakor v prid Krasu, ako bi namesto eniga se več društe v edini namen ediniga kraja napravilo. Kras je Kras, in če je kje »združene moči« potreba, je je tukaj treba. Vred.

to vprašanje nek župan od 2500 duš odgovoril, da jih 900 laško in 50 nemško govori. Ta župan mora presneto čudne misli od tega imeti, kaj se pravi kak jezik znati, in je vse tiste med Lahe štel, ki znajo „si, si“ in pa „no, no“ „maledetto“! Ako je v letí županí 20, ki nekoliko laško, in ravno toliko tudi, ki nemško znajo, je to že veliko. To je vunder čudno, da sta laški in nemški jezik pri nas tako lahka, da se po poti pobirata in v kerčmah naučita! Komu nek je hotel župan s tem vstreči? — svojímu slovenskímu narodu gotovo ne.

Iz Ljubljane. Ze milodare, ki so jih cesar nesrečnikom Krajske dežele milostno podelili, se zahvalit bo te dni deputacija na Dunaj šla. — V Terstu se še vedno množi nabira milodarov za nesrečnike na Krajskim; do 31. grudna je bilo že 5564 fl. 44 kr. nabranih. — Za gotovo se govori, da pridejo milostinke (barmherzige Schwestern) tudi v Ljubljano; nadgospá Gradških milostink je bila sama v Ljubljani, podružnico milostnih sester tukaj napraviti. Opravilo tega ženskiga milostniga reda obstojí posebno v strežbi revnih bolnikov, h katerim se na dom podajo, jim streči v vsim, in še clo ložji opravila ranocelnikov opravljati, kakor: rane zavezovati, pušati itd. — Gosp. dr. Jarc, bivši vodja Ljublj. gimnazia in prihodnji nadzornik Horvaških in Slavonskih gimnazij, že jemlje slovó v gimnaz. klasih; njegov začasni naslednik je g. profesor Lužar.

Novičar iz mnogih krajev.

Pervi list letošnjiga Dunajskiga vradniga časnika je prinesel važno naznanilo nove osnove za kronovíne austrianskiga cesarstva, ktero so presvitli cesar po višjim sklepu od 31. decembra l. l. v 2 patentih naukazali. V teh patentih pravi Njih veličanstvo cesar, da je po skerbim prevdarku za Svojo vladno dolžnost spoznal, vstavo od 4. marca ovreči, ker ni bila ne razmeram austrianskiga cesarstva primerna in tudi ne izpeljavna. Enake pravíce vsih deržavljanov pred postavo, odvezo gruntniga podloštva, kakor tudi veljavnost vsake v cesarstvu postavno spoznane cerkve in vérskiga društva poterdijo cesar v teh patentih, katerim je pridjana v 36 razdelkih osnova novih naprav po deželah austrianskiga cesarstva, za ktere je sedaj vzdignjena vstava od 4. marca 1849 veljala. Ker pa ta osnova zapopade le nar poglobniši in nar potrebnišiprenaredbe, bojo poredoma sledile vse druge postave, ktere še v novi osnovi niso zapopadene; dotistihmal pa imajo vse sedanje postave veljavne ostati, ki niso v ti novi osnovi še določene. (Drugo pot bomo naznanili novo osnovo austrianskiga cesarstva v 36 pravílih.) — Število rekrutov za leto 1852 je že določeno; kakor se sliši, bo malo novincev potreba. — Bankovci po 1 in 2 fl. stare sorte ne veljajo o tem letu nič več; do konca marca jih menja le še sama banka na Dunaji. — Po telegrafískih naznanilih je na novega leta dan imelo biti slovesno cerkveno obhajilo z zahvalno pesmijo za izvolitev Napoleona; nova vstava za Francosko bo kmalo razglašena; sliši se, da se 1. §. takole glasi: „Glavar Francoske republike ima imé cesarja“.

Milodari.

Bandel Anton iz Komna (za nesrečnike na Krajskim). 1 fl. — kr.
Prosimo prav lepo še za milošin več.